

Articolul Ideea de revoluție și evenimentele din 1989 dorește să contribuie la o mai bună informare, înțelegere, a acestor evenimente la nivel național și internațional. Cunoscute sub numele de Revoluțiile anului 1989 sunt cel mai bine explicate în volumul cu același titlu coordonat de Vladimir Tismăneanu unde sunt publicate studiile unor profesori din mari universități din lume. Meritul autorilor constă în definirea evenimentelor din 1989, din România cu noțiunea de revoluție și evaluarea cu evenimente istorice similare, de exemplu revoluția franceză de la 1789. După semnatarul volumului printre care amintim pe Bruce Ackerman, Daniel Chirot, S. N. Eisenstadt, Jacques Rupnik „revoluțiile din est și în special din țările care formează nucleul Europei centrale reprezintă o serie de revoluții politice care au dus la schimbări decisive și ireversibile ale ordinii existente”.

Acestea au constituit și constituie subiectul istoricilor, politologilor, jurnaliștilor și opiniei publice cu abordări din diferite perspective. Prezentările, abordările dintr-o realitate complexă, istorică, economică, socială și internațională au determinat formarea a două tabere, sau mai bine spus, a două abordări a evenimentelor din 1989 din România fiecare cu argumente pro și contra. Interpretările au dus la denumirea evenimentelor cu conceptul de lovitură de stat și noțiunea de revoluție. S-au scris foarte multe lucrări și studii referitoare la subiectul amintit și se vor mai scrie.

Conceptul european de modernitate, și nu numai, de la Aristotel până în prezent este asociat cu ideea de revoluție, un eveniment istoric care a cunoscut diferite denumiri de la mișcarea de renaștere națională din Țările de Jos, la revoluțiile de eliberare națională a popoarelor din fostele imperii coloniale. La scara istoriei, secolul XX este marcat de evenimente care au suscit și suscită discuții între istorici, sociologi și politologi. Dintre acestea cele desemnate cu termenul de revoluție ocupă un loc central, din această cauză secolul XX este numit secolul revoluțiilor, sau secolul extremelor. Discuțiile au fost și sunt determinate de perceperea și prezentarea diferită a noțiunii în funcție de spațiul cultural sau regimul politic.

Trecând peste discursurile oficiale în contexte istorice diametral opuse, care au făcut loc mitului revoluțiilor, revoluția ca eveniment istoric este definită în Dicționarul de filozofie, Oxford University Press, 1994 (traducerea românească Univers Enciclopedic, 1999), ca „orice transformare socială sau politică majoră suficient de puternică pentru a înlocui vechile instituții și realități sociale și pentru a iniția noi relații de putere și autoritate. Revoluțiile pot să fie violente, progresiste, rezultatul conflictului de clasă, inițiate de agenții revoluționari, sau inevitabile”. Dicționarul Larousse explică conceptul prin două ipostaze: „schimbarea bruscă și violentă în structura politică a unui stat și schimbarea bruscă de ordin economic, moral, cultural care se produce într-o societate. Schimbarea se poate realiza pe cale pașnică sau violentă”, menționează dicționarul amintit.

Anul adevărului cum este numit de lucrări recente 1989, a generat schimbări prin revoluții democratice care au avut o adversitate mai mult sau mai puțin permanentă față de comunism, au constituit un izvor al renașterii naționale, pe principii democratice, liberale și ale economiei de piață. Sub impulsul evoluției geopolitice a intereselor reciproce, dintre SUA și URSS revoluțiile Central și Est europene au avut caracteristici comune: □factorii revoluției: copii și studenți; □desfășurarea: revoluții pașnice, violentă în România; □mobilizarea: revoluțiile mass-media. Asemănările, acolo unde există, sunt izbitoare și în nici un caz întâmplătoare. Factorii care au generat revoluțiile anticomuniste în 1989 sunt sugerați în volumul coordonat de Vladimir Tismăneanu, *Revoluțiile din 1989: factorul Gorbaciov, factorul Helsinki, situațiile revoluționare* descrise cu mai bine de un secol în urmă, de către Alexis de Tocqueville: „elita conducătoare își pierde credința în propriul ei drept la cârmuire” de altfel pierdută de la instalarea regimurilor totalitare sub supravegherea Moscovei.

Explicația acestor regimuri este prezentată în *Manifestul celor 2000 de cuvinte* al intelectualității cehoslovace din primăvara de la Praga în care partidele comuniste și muncitorești au fost grupuri autoconsimțite bazate pe teroare, care nu reprezentau opiniile muncitorilor din fabrici, uzine ferme etc. Regimurile totalitare se bazează pe conducător și partid unic, poliție politică, propagandă, ca factori importanți la care se adaugă conceptele utopice privind societatea, economia, viața socială etc. În România, preluarea puterii nu a fost treptată ca în cazul Poloniei sau Ungariei și nici „o revoluție de catifea” ca în cazul Cehoslovaciei și R.D.G.-ului, ci s-a realizat violent.

Referitor la schimbarea puterii, istoricii și politicienii vorbesc despre: revoltă populară sau lovitură de stat, despre revoluție sau revoluție confiscată, despre ajutorul extern. Cronologia principalelor evenimente a fost următoarea: 1989 □16 decembrie la Timișoara începe revoluția printr-un protest împotriva unei hotărâri judecătorești în urma căreia pastorul reformat Laszlo Tokes urma să fie evacuat și mutat într-o altă localitate. Mișcarea se extinde sub forma unei revolte împotriva autorităților și regimului; Evenimentele de după 16 decembrie sunt cel mai bine surprinse de documentele cercetate și publicate.

Pe 16 decembrie izbucnesc manifestațiile de la Timișoara, forțele de ordine intervin, sunt morți și răniți. În jurul prânzului pe data de 17 decembrie la Timișoara au ajuns generalii Ion Coman, Ștefan Gușe, șeful Marelui Stat Major și prim adjunct al Ministerului Apărării Naționale, generalul Victor At. Stănculescu, și generalul M. Chițac, iar din partea Ministerului de Interne, generalii: Macri, Nuță și Mihalea. La București are loc ședința Comitetului Politic Executiv al PCR unde se hotărăște prin indicativul Radu cel frumos rezolvarea situației de la Timișoara. Nicolae Ceaușescu și Elena Ceaușescu întreprind o vizită „de lucru” în București în zona mănăstirii Văcărești.

La Timișoara continuau manifestațiile. Pe baza dispozițiilor primite de la Nicolae Ceaușescu și a ordinelor transmise ierarhic în ziua de 17 decembrie 1989, conducerea Ministerului Apărării Naționale a luat imediat măsuri, astfel la orele 12:00 Marele Stat Major (M.St.M) a ordonat aplicarea indicativului „Tabela ABE. ANA”. Acest indicativ prevedea un set de măsuri ce trebuiau aplicate în perioada când președintele statului se afla în afara granițelor țării. Printre altele, măsurile se refereau la pregătirea unităților militare pentru ca la ordin să poată trece în timp scurt la ridicarea capacității de luptă. Conducerea superioară a M.Ap.N era alertată și de exercițiile militare ce se desfășurau în jurul României, de la începutul lunii decembrie.

Pe 17 decembrie 1989, orele 17:00 este convocată de Nicolae Ceaușescu o teleconferință- cu toate conducerea județelor (în urma ședinței extraordinare a Comitetului Politic Executiv al C.C. P.C.R.). În toate întreprinderile și instituțiile din țară se face de gardă 24 de ore din 24 de ore. Se întăresc măsurile de pază și de securitate. Atmosfera devine încărcată dar nu explozivă, în sensul unor presiuni psihice permanente pentru situația din țară, pentru situația individuală. Se formează - mai ales în cursul nopții - patrulă din militari și civili, instituindu-se în fapt - dar nu oficial - starea de necesitate în țară. Evenimentele de la Timișoara devin explozive în sensul solidarizării populației și

muncitorilor din întreprinderi cu manifestații. La orele 19:00 continuau manifestațiile de la Timișoara. Între 18-20 decembrie are loc vizita cuplului Ceaușescu în Iran.

Pe 18 decembrie la Timișoara continuă confruntările dintre demonstranți și forțele de ordine iar pe 19 decembrie este declanșată greva generală. O manifestație populară de amploare este organizată pe 20 decembrie în Piața Operei. În oraș sosește primul ministru al României din acea perioadă Constantin Dăscălescu. În balconul operei se constituie Frontul Democrat Român.

La orele 12:00 Nicolae Ceaușescu convoacă la sediul C.C. pe gen. Vasile Milea - Ministrul Apărării Naționale, gen. Iulian Vlad - Șeful Direcției Securității Statului și pe ministrul de interne - T. Postelnicu pentru ca peste 3 ore (ora 16:00) să fie dat ordinul de reprimare a manifestațiilor de la Timișoara. Situația a scăpat de sub control, cu toate măsurile luate de regimul Ceaușescu. Un rol important l-au avut muncitorii de pe platformele industriale ale orașului. Situația nu mai era posibil de restabilit, ura față de regimul Ceaușescu a populației devenise de nestăpânit, în contextul represiunii care a avut loc.

În acest context la ora 18:00 a avut loc teleconferința lui N. Ceaușescu cu primii secretari din județe, la care participă și comandanții de garnizoane. Stenograma teleconferinței permite cercetătorului, cititorului o imagine de ansamblu asupra rupturii dintre conducerea de partid și de stat în frunte cu Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului comunist român, președinte al Republicii Socialiste România (titulatura României până în 1989) și populația țării, al cărui mental colectiv a fost total defavorabil regimului. Pe 21 decembrie 1989, ora 10:15 este dat publicității decretul prezidențial pentru instituirea stării de necesitate pe întreg cuprinsul țării, comunicat la radio și postul național de televiziune.

La București este organizat un miting de sprijinire a lui N. Ceaușescu în Piața Palatului. Cu acest prilej un grup de participanți au întrerupt cuvântarea lui Ceaușescu. Mitingul s-a transformat în manifestație anticeaușistă. Protestatarii strânsi în centrul orașului, la Intercontinental, zona ambasadei SUA și în Piața Romană în cursul nopții de 21-22 la București ridică o Baricadă la Intercontinental. Participanții au fost reprimați cu ajutorul armatei.

□17 decembrie, Nicolae Ceaușescu, hotărăște printr-o videoconferință cu activul de partid și de stat din județe reprimarea manifestațiilor. În seara aceleiași zile și noaptea protestatarii se confruntă cu armata;

□18 decembrie continuă reprimarea demonstranților de la Timișoara, în această zi Nicolae Ceaușescu face o vizită oficială în Iran.

□19 decembrie demonstranții ocupă centrul orașului, Piața Operei; □20 decembrie, revoluționarii din Timișoara înființează Frontul Democratic Român, care organizează mișcarea de rezistență împotriva regimului. Revoluționarii aleg un președinte al Frontului Democratic Român (Lorin Fortuna), un vicepreședinte (Ion Chiș) și un secretar (Claudiu Iordache). Primarului Timișoarei i se înmânează revendicările revoluționarilor: eliberarea arestaților, redarea cadavrelor familiilor, demisia lui Nicolae Ceaușescu, circulația liberă a oamenilor și ideilor. Revenind din Iran, Nicolae Ceaușescu decretează starea de necesitate și prin cuvântarea televizată menționează despre protestatarii de la Timișoara că sunt elemente huliganice, fasciste ale căror acțiuni sunt cu scopul destabilizării și dezmembrării țării, „lichidării revoluției socialiste și întoarcerii sub dominație străină”. Totul, privind starea de spirit a populației și protestele, Ceaușescu le-a pus pe seama „agenturilor străine de spionaj”;

□21 decembrie, la București în fața clădirii Comitetului Central al Partidului Comunist Român este organizată o adunare populară pentru condamnarea evenimentelor de la Timișoara și să-și exprime

atașamentul față de conducerea Partidului Comunist Român și a conducătorului său, Nicolae Ceaușescu. Mitingul se transformă în revoltă, manifestanții își exprimă solidaritatea cu Timișoara;

□ 22 decembrie Ceaușescu încearcă de a se impune mulțimii adunate în fața clădirii Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Demonștranzii îl huiduie și apoi pătrund în clădire. Soții Ceaușescu părăsesc clădirea la bordul unui elicopter. Abandonat, este arestat de milițieni în apropiere de Târgoviște. Revoluționarii preiau controlul asupra clădirii Comitetului Central și Televiziunii Române, anunțând populației fuga dictatorului, Ceaușescu și că Armata e cu noi! Am învins!. Din Balconul Comitetului Central unul dintre revoluționari, Petre Roman, citește un comunicat care este transmis și de Televiziunea Română, care se intitula din acel moment Televiziunea Română Liberă. Comunicatul anunța fuga dictatorului:

„Compatrioți, Ceaușescu a fugit! Noi, astăzi, proclamăm abolirea dictaturii! Noi, astăzi, declarăm că de acum înainte puterea aparține poporului!”. Se constituie o nouă structură de putere, revoluționară, denumită Frontul Salvării Naționale (FSN). Din rândul revoluționarilor se alege un Consiliu de Conducere format din Doina Cornea, Ana Blandiana, Mircea Dinescu, Laszlo Tokes, Dumitru Mazilu, gnr. Ștefan Gușă, gnr. Victor A. Stănculescu, Aurel Dragoș Munteanu, Dan Deșliu, Corneliu Mănescu, Alexandru Bârlădeanu, Silviu Brucan, Petre Roman, Ion Caramitru, Sergiu Nicolaescu, Gelu Voican Voiculescu, Adrian Sârbu, Dan Marțian, Constantin Bebe Ivanovici, Domokoș Geza, Ion Iliescu. Frontul Salvării Naționale la Televiziunea Română Liberă transmite comunicatul către țară, citit de Ion Iliescu care arată scopul noii structuri revoluționare:

„Instaurarea democrației, libertății și demnității poporului român”. Principalele puncte ale comunicatului au fost: trecerea la un sistem democratic, pluralism politic, alegeri libere, separarea puterilor în stat, restructurarea economiei prin eliminarea centralizării, birocrăției, promovarea liberei inițiative, restructurarea agriculturii.

□ 22-25 decembrie în București au loc violențe, un adevărat război împotriva teroriștilor, apărători reali sau imaginari ai regimului Ceaușescu. Folosirea necontrolată a armelor și zvonistica anunțată prin mas media și nu numai au dus la victime mai multe decât înainte de fuga lui Ceaușescu. În aceste împrejurări au fost avariate unele clădiri reprezentative din București: Biblioteca Centrală Universitară, Ateneul Român, Palatul Republicii, Palatul Telefoanelor. Sunt arestați demnitarii comuniști: Ion Dincă, Tudor Postelnicu, Emil Bobu, Manea Mănescu și membrii familiei Ceaușescu;

□ 23 decembrie sosesc mesaje de simpatie și sprijin din toată lumea;

□ Între 23-25 decembrie, Ziarul „Scânteia” își schimbă denumirea în „Scânteia Poporului”;

□ 25 decembrie soții Ceaușescu sunt judecați de un Tribunal Militar Extraordinar, acuzați de genocid (peste 60.000 de morți) subminarea puterii de stat și a economiei naționale. Sunt condamnați la moarte, confiscarea averii, în aceeași zi sunt executați.

□ Ziarul „Scânteia” își schimbă numele devenind „Adevărul”.

□ Între 22 decembrie și 25 decembrie numărul victimelor a fost de 1.104 din care 944 după 22 decembrie.

□ 26 decembrie CFSN emite Decretul-lege nr. 1 prin care se abrogă unele acte normative adoptate de regimul Ceaușescu „cu profund caracter nedrept” și care „sunt contrare intereselor poporului român”: □ decretul prin care s-au acordat ordine și medalii soților Ceaușescu; □ decretul de sistematizarea teritorială urbană și locală a localităților; □ obligația activiștilor de partid și de stat, a cadrelor din conducerea unităților socialiste și de stat și a specialiștilor din agricultură de a locui în unitățile administrativ teritoriale în care își desfășoară activitatea; □ decretul privind reglementarea

întreruperii sarcinii; □ unele articole din Codul penal privind avortul și defăimarea unei organizații de stat prin orice mijloace. Prin decret al CFSN este numit prim-ministru al României, Petre Roman și ministrul Apărării Naționale, Nicolae Militaru.

□27 decembrie este ales Biroul Executiv al CFSN alcătuit din Ion Iliescu-președinte, Dumitru Mazilu, vicepreședinte, Cazimir Ionescu, Kiraly Karol vicepreședinți, Dan Marțian-secretar, Bogdan Teodoriu, Vasile Neacșa, Silviu Brucan, Gheorghe Manole, Ion Caramitru, Nicolae Radu, membrii. CFSN adoptă decretul lege nr. 2 privind constituirea, funcționarea acestui organism și a consiliilor teritoriale;

□28 decembrie se emite decretul lege pentru înființarea unor ministere; Se constituie Comitetul provizoriu al Uniunii Scriitorilor: președinte Mircea Dinescu; membrii: Ana Blandiana, Dan Deșliu, Ștefan Augustin Doinaș, Domokos Geza, Octavian Paler, Eugen Simion, Stelian Tănase, Dan Hăulică - purtător de cuvânt.

□29 decembrie este desființat prin decret CFSN, Departamentul Securității Statului;

□31 decembrie este adoptat decretul lege nr. 8 privind înregistrarea și funcționarea partidelor politice. Cu dovada a cel puțin 251 de membrii; □CFSN adoptă decretul lege nr. 10 privind constituirea și funcționarea guvernului României.

1990 □2 ianuarie se înființează Asociația Foștilor Deținuți Politici din România (AFDPR) condusă de Constantin Ticu Dumitrescu; □6 ianuarie CFSN prin decret amnistiază infracțiunile politice după 30 decembrie 1947;

□7 ianuarie se înființează Liga Studenților din Universitatea București, președinte Marian Munteanu; □8 ianuarie Tribunalul București pe baza actelor depuse, autorizează funcționarea Partidului Național Tărănesc Creștin și Democrat - președinte Corneliu Coposu. Prin reorganizarea „Agerpres” ia ființă agenția „Rompres”, președinte Neagu Udroi.

□8-10 ianuarie primul ministru, Petre Roman participă la sesiunea CAER de la Sofia unde susține reformarea acestei organizații conform noilor realități europene;

□12 ianuarie mulțimea se adună în centrul orașului București și cere: fără comuniști în funcții de conducere, judecarea demnitarilor comuniști, scoaterea în afara legii a Partidului Comunist Român;

□15 ianuarie înscrierea la Tribunalul București a Partidului Național Liberal;

□18 ianuarie se constituie Partidul Social Democrat Român, președinte provizoriu Sergiu Cunescu;

□23 ianuarie transformarea CFSN în partid politic cu numele de Frontul Salvării Naționale;

□24 ianuarie declarația comună a partidelor istorice PNTCD, PNL și PSD împotriva transformării CFSN în partid politic. CFSN prin decret lege stabilește imnul de stat al României: „Deșteaptă-te române,,

□28 ianuarie proteste ale simpatizanților PNTCD și PNL împotriva transformării CFSN în partid politic și participarea la alegeri;

□29 ianuarie contramanifestație a FSN, în ajutorul acestora venind și minerii din Valea Jiului inaugurându-se intervențiile minerilor cunoscute sub numele de mineriade;

□5 februarie adoptarea decretului lege privind organizarea și desfășurarea unor activități pe baza liberei inițiative, pentru înființarea de întreprinderi mici cu cel mult 20 muncitori;

□6 februarie înscrierea FSN ca partid politic la Tribunalul București;

□9 februarie se constituie Consiliul Provizoriu de Uniune Națională (CPUN) organ provizoriu al puterii de stat în locul CFSN cu scopul organizării de alegeri democratice la 20 mai. Componenta CPUN a fost de 112 membrii CFSN, 112 partide nou înființate, 27 din partea minorităților naționale și 3 desemnați de AFDPR;

□Aurel Dragoș Munteanu este înlocuit cu Răzvan Teodorescu la conducerea Televiziunii Române.
□18 februarie demonstrație în Piața Victoriei, elemente violente pătrund în sediul guvernului. După amiază, spre seară, armata și minerii din Valea Jiului îi împrăștie pe manifestanți;

□11 martie în Piața Operei din Timișoara societățile civile „Timișoara”, „Europa” și „16 Decembrie” au organizat o mare demonstrație prin care este lansată „Declarația de la Timișoara” prin care se afirmă că idealurile Revoluției au fost trădate, iar prin punctul 8 se propunea interzicerea prin lege pentru trei legislaturi consecutive a foștilor activiști comuniști și ofițerilor de securitate. Printr-un paragraf special se cerea interzicerea candidaturii foștilor activiști comuniști la funcția de șef al statului;

□14 martie CPUN votează decretul lege nr. 92 pentru alegerea Parlamentului și a Președintelui României în alegerile legislative și prezidențiale din 20 mai; □Prin decretul lege nr. 96 se prevăd măsuri pentru atragerea capitalului străin în economia românească.

□15-20 martie cu ocazia aniversării Revoluției Maghiare de la 1848 în zonele locuite de maghiari din Transilvania au loc incidente între români și maghiari, cele mai violente având loc la Târgu Mureș. Evenimentele mediatizate în presa străină vor duce la înființarea la 15 martie a Partidului de Uniune Națională din România, mai târziu numit Partidul Unității Naționale Române (PUNR), expresie a uniunii culturale „Vatra Românească”;

□20 martie guvernul României adresează o scrisoare secretarului general al Consiliului Europei Catherine Lalumiere prin care România dorea să fie admisă în Comunitatea Europeană; □24 martie se constituie în Valea Jiului Liga Sindicatelor miniere din Valea Jiului sub conducerea lui Miron Cozma. □Se înființează Serviciul Român de Informații cu obiectiv asigurarea securității naționale (director Virgil Măgureanu).

□4 aprilie Teoctist revine în scaunul Patriarhal la cererea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, după retragerea din 18 ianuarie din motive de sănătate.

□7-8 aprilie are loc Conferința Națională a FSN unde Ion Iliescu este ales Președinte și candidat la Alegerile prezidențiale din 20 mai. Conferința a adoptat Statutul și Programul partidului și a lansat „Apelul către țară” prin care se cerea o campanie electorală civilizată.

□9 aprilie cele trei partide istorice, PNȚCD, PNL și PSDR anunță opiniei publice colaborarea în campania electorală.

□11 aprilie guvernul se opune vizitei fostului rege Mihai I în România din motive că ar duce la incidente și ar tulbura echilibrul fragil al vieții politice din țară.

□21-12 aprilie a avut loc primul Congres al Uniunii Democrate Maghiare din România, care adoptă Statutul și Programul uniunii și alege președintele în persoana lui Domokos Geza. □22 aprilie începe marea demonstrație din Piața Universității din București organizată de Liga Studenților, Alianța Poporului, Asociația 16-21 decembrie, Grupul Independent pentru Democrație, Frontul Antitotalitar Român. Se elaborează o Declarație prin care se cere respectarea punctului 8 din Declarația de la Timișoara din 11 martie prin care se susținea că Ion Iliescu este principalul vinovat al deturnării

revoluției anticomuniste din România. Declarația cerea înlăturarea din funcții a reprezentanților nomenclaturii comuniste și a aparatului acesteia, represiv.

□24 aprilie CPUN prin decretul lege nr. 126 restituie Bisericii Unite (greco-catolică) bunurile confiscate de comuniști în 1948.

□27 aprilie FSN organizează o contra manifestație în fața Academiei Militare din București ca replică a Manifestației din Piața Universității, începută în data de 22 aprilie.

□28 aprilie în contextul reformelor lui Mihail Gorbaciov, președinte al Republicii Socialiste Sovietice Moldovenești este ales Mircea Snegur iar drapelul este hotărât identic cu Drapelul Românesc.

□29-30 aprilie Piața Universității este declarată de protestatari „Zonă liberă de neocomunism” și începe greva foamei unor protestatari pentru sensibilizarea opiniei publice și autorităților pentru rezolvarea revendicărilor.

□5 mai are loc simbolic „Podul de flori de la Prut” prin care românii de pe ambele maluri trec în ambele sensuri fără pașaport în speranța unirii Basarabiei cu România.

□20 mai au loc primele Alegeri parlamentare și prezidențiale libere după căderea comunismului. FSN obține o victorie zdrobitoare peste 66% din voturi pentru Adunarea deputaților și peste 67% pentru Senat și peste 85 % din voturi pentru candidatul Ion Iliescu pentru Președinția României.

□12 iunie guvernul hotărăște lichidarea Demonstrației din Piața Universității.

□13 iunie forțele de poliție încearcă împrăștierea demonstranților din Piața Universității. Rezistența fiind mare li se alătură grupuri de muncitori. Manifestanții ridică baricade și ocupă Televiziunea acuzată de dezinformare.

□14-15 iunie 10.000 de mineri din Valea Jiului vin la București pentru lichidarea manifestației. Minerii îi bat pe protestatari, sunt devastate sediile partidelor istorice, PNTCD și PNL, Universitatea, Institutul de Arhitectură, sediile ziarelor „România Liberă”, „Dreptatea”, „Expres”, „22”, „Baricada”. Televiziunile din Europa transmit evenimentele și atenția se îndreaptă din nou asupra României, prin simpatie față de manifestații.

□18-19 iunie se aleg structurile de conducere ale celor două camere ale Parlamentului, la senat Alexandru Bârlădeanu iar la Camera Deputaților Dan Marțian.

□20 iunie, președintele ales al României, Ion Iliescu în urma votului din 20 mai, depune jurământul în fața Parlamentului.

□28 iunie primul ministru, Petre Roman, prezintă Parlamentului componența Guvernului și Declarația program prin care se hotăra trecerea la democrație și economia de piață, prin crearea unui stat de drept, a unei justiții puternice și independente, a unei economii de piață prin privatizare. Programul „cu accente liberale” este trecut prin Parlament cu o majoritate de voturi.

□18-19 iunie are loc vizita premierului Petre Roman în Franța.

□23 iulie mișcarea liberală se disociază prin formarea Partidului Național Liberal-Aripa Tânără.

□24 iulie Senatul hotărăște Sărbătoarea Națională a României ziua de 1 decembrie, dată la care în 1918 este realizată Unirea Tuturor Românilor.

□25 iulie Delegația Fondului Monetar Internațional (FMI), face o vizită la București unde se discută despre starea economiei românești și introducerea reformelor economice.

□26 iulie președintele României Ion Iliescu propune la conducerea FSN, în locul său, pe Petre Roman. □8 august apare în Monitorul Oficial legea pentru reorganizarea unităților economice ca regii autonome și societăți comerciale adoptată de parlament la 31 iulie.

□18 octombrie primul ministru Petre Roman prezintă parlamentului Raportul privind îndeplinirea reformelor economice și necesitatea accelerării acesteia.

□22 octombrie este semnat la Luxemburg acordul de cooperare economică și comercială cu comunitatea Economică Europeană.

□25-26 octombrie la Cluj-Napoca are loc prima Convenție Națională a Forumurilor Democratice Antitotalitare.

□1 noiembrie sunt liberalizate prețurile.

□6 noiembrie este înființată Alianța Civică (AC) „ca structură socială de cooperare a tuturor energiilor sociale care susțin valorile credinței, umanismului și democrației”.

□15 noiembrie, Alianța Civică organizează la București o mare demonstrație pentru comemorarea evenimentelor de la Brașov din 1987.

□La Brașov are loc o manifestație sub deviza „15 noiembrie 1990, Brașov zonă liberă de neocomunism”. □16 noiembrie se constituie Partidul Socialist al Muncii (PSM), președinte Ilie Verdeț, fost demnitar comunist. □17 octombrie este publicată în Monitorul Oficial, legea privind societățile comerciale, pentru înființarea societăților comerciale pe acțiuni.

□20-23 noiembrie președintele României, Ion Iliescu participă la lucrările Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa de la Paris unde sunt semnate: Tratatul privind dezarmarea convențională în Europa, la care aderă 22 membri ai NATO și Tratatului de la Varșovia, Declarația comună de neagresiune și Carta de la Paris pentru o nouă Europă care consacră prevederile de la Helsinki, din 1985.

□1 decembrie este organizată la Alba Iulia prima sărbătoare națională a României, unde reprezentanții opoziției, Corneliu Coposu și Radu Câmpeanu sunt huiduiți de publicul prezent încurajați de reprezentanții puterii.

□8 decembrie intră în vigoare legea pentru organizarea și funcționarea guvernului României.

□12 decembrie Parlamentul prin camerele reunite adoptă legea de înființare, organizare, funcționare a Consiliului Suprem de Apărare al Țării. (CSAT).

□13-15 decembrie la Ateneul Român are loc prima Convenție Națională a Alianței Civice care adoptă Carta Alianței Civice și un Apel pentru Alegeri anticipate și formarea unui guvern de uniune națională. □15 decembrie, opoziția constituie Convenția Națională pentru Instaurarea Democrației (CNID), pentru instaurarea unei societăți profund democratice, pentru un patriotism autentic, toleranță și armonie socială.

□16 decembrie, la Timișoara este comemorată ziua izbucnirii Revoluției.

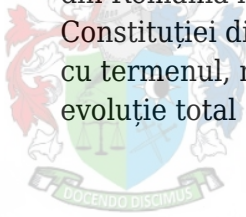
□25 decembrie, fostul suveran al României Mihai I, este împiedicat să viziteze mormintele

strămoșești de la Curtea de Argeș. Anul 1991 sub aspectul evoluțiilor politice, economice internaționale a fost un an contradictoriu. Totuși cu toate incidentele cauzate de o nouă mineriadă, căderea guvernului Roman, se creează Baza Constituțională a noului regim prin adoptarea Constituției votată de Parlament în 21 noiembrie și validată prin referendum la 8 decembrie de cetățenii României cu 77,3 % din voturi.

În loc de încheiere - Concluzii și completări

Evenimentele care au avut loc în România în decembrie 1989 au fost influențate covârșitor de evenimentele care au avut loc la Timișoara. Factorii care au contribuit la acestea au fost: □activitatea mass-media, îndeosebi mass-media occidentală; □starea de spirit a populației defavorabilă regimului datorată lipsei alimentelor, raționalizării căldurii, electricității și emisiunilor Televiziunii române; □propaganda excesivă a cultului personalității lui Nicolae Ceaușescu, a ideologiei „omului nou”, propagată de partidul comunist, o îndoctrinare care a avut efectul invers în conștiința cetățenilor; □mentalul colectiv defavorabil politicii partidului comunist. Se poate afirma fără temeii de a greși că spiritul revoluționar al unor participanți la evenimentele din 1989 a fost o consecință a evoluției evenimentelor din țară și București în favoarea schimbării, după instaurarea noilor organe revoluționare de conducere.

Potrivit Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului, evenimentele din decembrie 1989 s-au încheiat cu un bilanț macabru: 5.205 victime, dintre care 1.161 de morți și 4.089 răniți. Cei 1.161 de morți au fost înregistrați în București (cei mai mulți 551) și în alte 24 de județe. Articolul de față încearcă pe baza consultării bibliografiei adecvate, explicarea noțiunii de revoluție. Evenimentele din România în concordanță cu aceste cercetări și prezentări - care s-au încheiat cu adoptarea Constituției din 1991 - în concepția tuturor cercetătorilor care admit istoria ca știință sunt definite cu termenul, noțiunea de Revoluție deoarece nu a însemnat numai o schimbare de regim politic ci o evoluție total diferită de totalitarismul instaurat de Ceaușescu.

ROMÂNIA

*Independența
prin Cultură*
Prof. univ. dr. Ștefan Păun